

Underviserens manuskript	Kursets navn Lær at søge bedre på nettet.			
Program:	Udarbejdet af: SGN/LE	Version:	Dato: 2008-09-18	
Afsnit	Kommentarer			Visualisering nr
Pædagogiske overvejelser	<p><i>Lær at søge bedre på nettet bygger på internet for begynder og Internet for let øvede. Der er således gennemgået forskellen på en emnedatabase og en robotsøgemaskine. Formålet med dette kursusmateriale er at øge kendskabet til funktionaliteten i en robotsøgemaskine. Man kan vælge at gennemgå flere store robotsøgemaskiner, men af hensyn til overskuelighed har vi valgt kun at arbejde i Google.</i></p> <p><i>Vi arbejder en del med indeks i Google. Desuden viser vi muligheden for at søge i tidligere udgaver af hjemmesider.</i></p>			
Velkomst	Præsentation af dig selv <ul style="list-style-type: none"> - Navn. - Forudsætninger. 			
Kursisternes niveau	Kursets målgruppe: Øvede brugere af en PC, der ønsker mere viden om søgeteknikker. <i>Spørg om kursisternes niveau, tidligere erfaring/brug</i>			
Motivation	<p>At kende lidt til nettet giver lyst til at bruge det meget mere. Men det tager tid og nettets enorme udbredelse giver behov for at kunne spare tid på at FINDE relevante søgeresultater. Internettet er et kaos og viden om at kunne håndtere dette kaos er den første hjælp til at spare tid. Forestil jer en lystfisker der kaster et lille net ud i overfladen af fjorden. Han fanger ikke de rødspætter der befinder sig på bunden af fjorden. Eller forestil jer samme fisker kaste store torskekroge ud i åen for at fange ørred, hvor han i stedet skulle bruge ørredblink.</p> <p>At vide hvilket værktøj man skal bruge er vigtigt for at finde / fange det man ønsker.</p>			Visualisering nr. 1
	Programmet for kurset <ul style="list-style-type: none"> • Internettet. Hvad finder vi? • Opgaver • Søgmaskiner • Deep web • Præsentation af søgemaskine • Indekser på søgemaskiner • Opgaver • Fortolkning af et søgeresultat 			Visualisering nr. 2

	<ul style="list-style-type: none"> • Søgeteknikker • Opgaver 	
	<p>Spørgsmål</p> <p><i>fortæl hvornår der er mulighed for at stille spørgsmål</i></p>	
<p>Internettet. Hvad finder vi?</p>	<p>Internettet samler en lang række af medietyper. Det er et multimedie.</p> <p>Du kan se og høre. Du kan se billeder, høre film, læse og høre tekst, kommunikere, spille, konstruere og meget mere.</p> <p>Alle kan blive afsendere og alle kan vi blive modtagere. Fundamentalt set er der fem typer af afsendere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Interesseorganisationer <ul style="list-style-type: none"> ○ Røde Kors, Kræftens bekæmpelse ✓ Stat – amt – kommune ✓ Virksomheder ✓ Private enkeltpersoner ✓ Private grupper <p>Typiske formål</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Faglig formidling ✓ Interesfefællesskab ✓ Kultur/livsstil/underholdning ✓ Meningsdannelser ✓ Nyheder ✓ Praktiske oplysninger ✓ Salg og markedsføring <p>Faglig formidling: Artikler af forskellig art, rapporter, bøger, kapitler fra en bog</p> <p>Interesfefællesskab: Nyhedsgrupper, e-post lister, fanklubber</p> <p>Kultur / Livsstil / Underholdning: Personlige hjemmesider (kæreste, kæledyr, karriere, børn og fritidsinteresser). Spil, skønlitteratur, fotosamlinger, mode, quiz, video- og radioklip, tegneserier, chat m.v.</p> <p>Meningsdannelser: Offentligt støttede kampagner mod f.eks. rygning, trafik. Græsrodsbevægelser (f.eks. Amnesty International), Religiøse sekter, Politiske partier, Private personers holdninger og meningstilkendegivelser.</p> <p>Nyheder: Enten som del af et web-sted med blandet formål (organisation, privat virksomhed, myndighed) Eller som decideret nyheds-websted.</p> <p>Praktiske oplysninger:</p>	<p>Visualisering nr. 3</p> <p>Visualisering nr. 4 (tekst)</p>

	Vejvisere, Telefonbøger, Regelsamlinger Salg og markedsføring: Varekataloger, spil, brevkasser, livsstilsider	
Opgaver	<i>Udlever :</i> Opgaveark I Huskeseddel til afsendertyper Linksamling <i>Forklar brugen af huskeseddel og fortæl om linksamlingen</i>	
	<p>Vi står som regel med et interesseområde og alt afhængig af dette skal vi afgøre hvilken type af afsender/-e vi skal lede efter samt hvilken type information vi skal søge efter.</p> <p>Til dette findes der flere typer søgeværktøjer</p> <p>Kataloger: emnedatabaser, der har opdelt en masse adresser og beskrivelser af web-sider i en systematisk struktur. Ofte med en søgefunktion. Udarbejdet af mennesker. (f.eks. bibliotekernes netguide, Jubii)</p> <p>Søgemaskiner: web-steder, der er dannet ved at et søgeprogram (robot) gennem søger og registrerer internetdokumenter. Udarbejdet uden menneskelig indblanding.</p> <p>Temasider: afgrænsede websider, som ofte omhandler et bestemt emne, produkt, forening, aktivitet. (f.eks. Litteratursiden, danmark.dk)</p> <p>Metaværktøjer: søgemaskiner, som ikke selv registrerer hjemmesider på nettet, men derimod indsamler links fra flere almindelige søgemaskiner på en gang.</p> <p>Portaler: web-steder som oprindeligt startede ud som søgemaskiner/emnekataloger og som har udvidet deres funktioner – f.eks. med e-mail, chat, nyhedsgrupper, konkurrencer osv. Disse forsøger at være en totalindgang til hele Internettet.</p> <p>Den dybe / usynlige web: hele den dimension af internettet, som de gængse ovenstående søgeværktøjer ikke er i stand til at registrere.</p>	<p>Visualisering nr. 5</p> <p>Visualisering nr. 6</p> <p>Visualisering nr. 7</p> <p>Visualisering nr. 8 + 9</p> <p>Visualisering nr. 10</p>
Søgemaskiner	<p>De store søgemaskiner er internationale. Det er søgemaskiner som Google, AltaVista, Alltheweb, Exalead, Yahoo etc. Der findes mindre danske søgemaskiner, men disse henter i de fleste tilfælde data fra de store udenlandske hjemmesider.</p> <p>Søgemaskinernes størrelse, hyppighed af opdatering, søgeteknikker og filtyper varierer.</p> <p>Søgemaskinerne indhenter oplysninger ved hjælp af en robot (også kaldet spider), en database hvor oplysningerne lægges i og en definition af søgemetode (algoritme). Søgemetoden er forskellig og information om dette kan</p>	<p>Visualisering nr. 11</p>

<p>Deep web</p>	<p>findes ved at læse ”hjælp-funktionen”.</p> <p>Når man søger på nettet søges der kun i en del af det materiale der ligger på nettet. Man søger ikke på hele nettet, men kun på det der ligger i databaser. Der søges aldrig i alt på nettet når man søger i en eller anden database. Der søges aldrig i alt tilgængeligt. Ikke alt er tilgængeligt via søgemaskiner. Surface web er dokumenter, der er tilgængelige via søgemaskiner. Deep web er dokumenter, der ikke er tilgængelige via søgemaskiner. Det drejer sig bl.a. om databaser, der kræver særlig adgang eller databaser hvor resultatet genereres løbende. Desuden ”ikke-tekstlige filer” som PDF, grafiske filer, software og multimediefiler. Er der ingen links til en hjemmeside vil søgemaskinerne heller ikke kunne finde den.</p>	<p>Visualisering nr. 12</p> <p>Visualisering nr. 13</p>
<p>Præsentation af søgemaskine</p>	<p><u>Google</u> Google er i øjeblikket den mest kendte og anvendte søgemaskine. Enkel, brugervenlig og effektiv. Links til 8. mia. hjemmesider. <i>Vis en Google forside på skærmen. Illustrer hvorledes man åbner google.com og google.dk</i></p> <p>”Jeg prøver lykken”. Mere smart end anvendelig. Viser kun en hjemmeside.(den mest besøgte) indenfor de omtalte søgetermer.</p> <p>”Søg på nettet, Søg sider på Dansk, Sider fra Danmark” Søg på nettet. Hits fra hele verden Søg sider på Dansk. Er hits på sproget dansk. Søg sider fra Danmark. Er hits med adressen .dk</p> <p>Nettet, Billeder, Grupper, Blogs, Indeks, Gmail, mere</p> <p>Nettet: Der søges i alt registreret</p> <p>Billeder: Systemet søger på Billeder. <i>Foretag en søgning på f.eks. rhododendronen: Cunningham White uden brug af ” ” eller andre operatorer.</i></p>	

<p>Indeks på søgemaskine</p>	<p>Indeks: Emneindeksering. Katalogen på Google henter sine data fra en anden maskine, nemlig www.dmoz.org, som er en selvstændigt katalog.</p> <p>På www.dmoz.org er der mere end 4,6 millioner hjemmesider udvalgt af mere end 80.000 frivillige redaktører. Indeks i den danske katalog er synlig. Com-udgaven er ikke synlig men kan findes på adressen www.google.com/dirhp</p> <p><i>Vis emneindeksering. Lav en søgning i Google på planeten Saturn i normal søgning. Vis samme søgning under kataloget (Videnskab, Naturvidenskab, Astronomi, Solsystemet).</i></p> <p><i>Vis evt. den amerikanske hvor der er mange flere hits på Saturn, via emneindekseringen.</i></p> <p><i>Illustrer forskellen mellem antal relevante hits.</i></p>	
<p>Opgaver</p>	<p>Udlever :</p> <p>Opgaveark II</p> <p>Huskeddel til søgning i katalog og billeder på www.google.dk</p> <p>Linksamling</p> <p><i>Forklar brugen af huskeddel og fortæl om linksamlingen.</i></p>	
<p>Fortolkning af et søgeresultat</p>	<p><i>I nedenstående eksempel er der taget udgangspunkt i en søgning på ordene Astronomi og Saturn</i></p> <p>Fortolkning af et søgeresultat på Google</p> <p>Titel: Titlen på dokument/hjemmeside/artikel m.m. I nogle tilfælde er det URL én der nævnes, hvis der ikke kan findes en titel.</p> <p>URL: Adressen på organisation/firma/person/artikel. URL-en er ikke klikbar.</p> <p>Indholdsbeskrivelse: Hentet fra hjemmesidens indholdsbeskrivelse. I indholdsbeskrivelsen kan man se i hvilken sammenhæng søgeordene er fundet. De er mærket op med fed.</p> <p>Resultatets URL: Den del af hjemmesiden, hvor resultatet er fundet.</p> <p>Filstørrelse: F.eks. 31 k. Det kan være interessant at vide såfremt man har en langsom PC.</p> <p>Cached: Er i mange tilfælde et link til en gemt kopi af en tidligere version af hjemmesiden. Den gemte kopi er fra Google's datahukommelse og er sandsynligvis ældre end den nuværende hjemmeside, der er tilgængelig på Internettet.</p>	<p>Visualisering nr. 14</p> <p>Visualisering nr. 15</p> <p>Visualisering nr. 16</p> <p>Visualisering nr. 17</p>

	<p>Sti: Angiver stien fra katalogen på Google. Ses kun såfremt adressen er registreret i katalogen. Anvendelig hvis man vil finde ud af hvor et interessant emne kan findes.</p> <p>Lignende sider: Når der klikkes på "Lignende sider" gennemføres en søgning på nøgleord og hjemmesider med disse nøgleord vises.</p> <p>Flere resultater fra: Klik på denne og der vises kun indekseringer fra den udvalgte hjemmeside. Kan bruges til at begrænse sin søgning til at foregå på en enkelt hjemmeside.</p> <p>Som standardindstilling viser søgemaskinen 10 resultater pr side. Dette er en parameter der kan indstilles</p> <p>Page rank Sider med mange links til en bestemt hjemmeside medfører at den side der bliver henvist til vil få en høj ranking. Sider der selv har høj page rank videregiver høj ranking til den side de henviser til. I nogen søgemaskiner kan man betale sig til en høj ranking.</p>	<p>Visualisering nr. 18</p> <p>Visualisering nr. 19</p> <p>Visualisering nr. 20</p> <p>Visualisering nr. 21</p>
<p>Søgeteknikker</p>	<p>Søgeteknikker</p> <p><u>Sætningssøgning</u> Ordene holdes sammen med " " i Google, Yahoo og MSN Ordene søges i angiven rækkefølge. Sætningssøgning er velegnet til: Navnesøgning "Agnes Henningsen" Kendte udtryk "stjerne for en aften" Ordsprog "tomme tønder buldrer mest" Bestemte vendinger "to be or not to be" En bestemt sætning i en artikel</p> <p><u>Søgemaskine matematik (boolske operatører)</u> + og – Man sætter ofte et + eller – foran et søgeord, for at indikere om ordet skal inkluderes eller udelades. + betyder ordet skal medregnes i søgningen. (ikke nødvendig i Google, da ordene automatisk medregnes, hvis der ingen tegn er.) Når man sætter + foran søgeordet søger den kun som ordet er skrevet. Uden + søger systemet trunkeret (ordet med forskellige endelser - betyder at søgningen ikke skal inkludere ordet. Der er ingen mellemrum mellem tegnet og det efterfulg-</p>	<p>Visualisering på tavle</p> <p>Visualisering nr. 22</p> <p>Visualisering nr. 23</p>

	<p>te ord, hvis det er + eller – tegnet. <i>Lav evt. en søgning på ordet +skole og dernæst på skole og illustrer forskellen. Uden + vil der som tillæg skrives: Søgninger, der har relation til: skole nn forslag</i></p> <p><u>Stopord</u> Stopord er ord, som automatisk ses bort fra i søgningen, selv om de er skrevet.</p> <p><u>Synonymer / homonymer</u> Mange ord og sætninger kan skrives på forskellig vis. Hus – bolig – hjem – privaten – bopæl – residens Mus (dyr) – Mus (tilbehør til pc)</p> <p><u>Forkortelser</u> DSB, DR, ApS, DJØF, SOK</p> <p><u>Store eller små bogstaver</u> Hverken Google, eller Yahoo skelner mellem store og små bogstaver. Bortset fra i boolske operatører.</p> <p><u>Ordformen</u> (bøjning, navne/bydeform etc.) Hund, hunde, hunden, hundene giver forskellige søgeresultater.</p> <p><i>Vis samme på Avanceret søgning (den danske)</i> <i>Gennemgå: Sprog, Filtype, Dato, Fremkomster, Domæne, Lignende sider, Links</i></p> <p><u>Define</u> Define bruges som en foranstillet kommando der kan bruges til at finde definitioner på ord. <i>Vis en søgning på f.eks. ordet feet (metric system) define:feet eller på define:mouse</i></p> <p><u>Info</u> Info bruges til at hente informationer, som ikke nødvendigvis står synligt ved henvisningen. <i>Vis en søgning på info:rundetaarn.dk.</i></p>	Visualisering nr. 24
Opgaver	Udlever : <i>Opgaveark III</i> <i>Huskeddel til søgning på internettet med søgemaskinen Google</i>	
Opsamling	<i>Evt. udlevering af evalueringsskemaer. Spørgsmål efterfølgende.</i>	

	<i>Kort opridsning af hvad kursisterne har lært. Evt. tilmelding til andre kurser. Evt. orientering om mulighed for at øve sig hjemme eller på biblioteket</i>	
--	--	--